

ДИНАМІКА ІМПОРТУ З РФ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ

Російська Федерація веде проти України гібридну війну вже 8 років та 8 місяців. Протягом цього часу ставлення українців до продуктів, вироблених у Росії, дедалі погіршувалось, а після повномасштабного вторгнення з'явився новий тренд – відмовитись навіть від купівлі товарів компаній, що не вийшли з ринку РФ. Така реакція є цілком логічною, адже купівля товарів, імпортованих з РФ, напряду підтримує економіку держави-агресора.

Імпорт товарів із Росії до України в 2014 році складав 12,7 мільярда доларів, в кінці 2015 року Кабінет Міністрів ввів заборону на ввезення окремих категорій товарів (Постанова від 30 грудня 2015 р, номер 1147, Київ, «Про заборону ввезення на митну територію України товарів, що походять з Російської Федерації»), що періодично оновлювались. Тож станом на 2015 рік маємо такі показники імпорту: 7,5 мільярда доларів, у 2016 – 5,1 мільярда доларів, у 2017 – 7,2 мільярда доларів, у 2018 році – 8,1 мільярда доларів, у 2019 – 6,9 мільярда, 2020 році 4,5 мільярда доларів. Дані за 2014 рік не враховують показники Криму, а з 2015-го року і до сьогодні – Криму та непідконтрольних частин Донецької й Луганської областей [1].

Тобто в 2020 році імпорт товарів з РФ зменшився на 35%, порівняно з 2019 роком. Це пояснюється зменшенням обсягу закупівель нафтопродуктів, вугілля, добрив, паливних елементів та аміаку. На противагу, закупівля інших товарів збільшилась: полімерів пропілену, холодильників, морозильників, моноподів, двоног, триног, сталі корозійностійкої нержавіючої, плит, листів та стрічок алюмінієвих, реагентів діагностичних та лабораторних, кузовів та кабіни для моторних транспортних засобів, паперу, картону, целюлозної вати та полотна з целюлозних волокон. Від 10 квітня 2022 року жодна продукція РФ, або попередньо ввезена туди продукція не може постачатися в Україну – таким є рішення уряду про повне ембарго на імпорт товарів з Росії. За попередніми оцінками блокування російського імпорту зменшить щорічні валютні надходження на 6 млрд доларів США, а отже, потенційно попередить фінансування збройної агресії [2].

Окрім державних важелів керування не менш важливими є громадські: кілька років тому на Львівщині проводили акцію «Купуй галицьке» і маркували товари, які вироблялися у Львівській області. У результаті в магазинах та супермаркетах продажі даних товарів зросли від 17 до 35 відсотків [3]. А з початком повномасштабного вторгненн ще з'явився тренд не купувати всі продукти компаній, що не вийшли з ринку Росії. Було створено сайт «Бойкот спонсорам окупанта»; додаток «ZRADA» інструмент «Opendatabot», що дозволяє самостійно перевірити будь-який бренд на предмет особи власника чи бенефіціара в Росії»; телеграм бот «Boycott Russia».

Такі кроки беззаперечно наближають перемогу України, а також слугують прикладом для інших свідомих країн світу. На жаль, російські компанії давно виробили методи уникнення санкцій – видають себе за китайські, естонські чи британські фірми. Таким чином покупці не можуть виявити обман без детального аналізу структури компанії, виявлення бенефіціарів, власників, засновників, місця реєстрації, або офшорів. Ще один негативний момент – це те, що уряд не обмежив ввезення продуктів з Білорусі, яка є країною-співучасницею терору. Це є очевидним шляхом обходу заборон, тому задля максимального ефекту від ембарго уряду необхідно звернути увагу на цю проблему терміново. Енергетичне ембарго й ізоляція банків посилять залізну завісу та прискорить роззброєння країни-міжнародного терориста.

Щоправда, обмежити використання російських продуктів в інтернет просторі дасться українцям набагато складніше. На жаль, у списку найпопулярнішої музики в Україні постійно наявні російські треки або музичні кліпи. Більшість користувачів не усвідомлюють наскільки великий вплив має їхня активність.

Рейтинг 10 пісень, популярних серед українців у Spotify та YouTube Music, на початку лютого складала лише російські композиції. Ситуація дещо поліпшилась після національного відбору Євробачення та кардинально змінилась після 24 лютого 2022 року. На платформі YouTube Music з 15 квітня по 3 червня лунала виключно українська або англійська музика. На противагу у Spotify в ці й інші місяці українською мовою була тільки кожна друга пісня [4].

Шкоду від споживання контенту від росіян можна поділити на два види: інформаційна та грошова. РФ веде гібридну війну, а отже, всюди просуває: пропагандистські ідеї, ПСО, викривлення історичних фактів – навіть через «ліберальних» та «я проти режиму» осіб. Наприклад, з початку повномасштабного вторгнення спеціально створена команда з безпеки Tiktok видала 41 191 відео, 87% з них - через порушення політики проти дезінформації. У TikTok заявили, що збільшили інвестиції для перевірки фактів у відео, зокрема, запустили пілотну програму маркування тих російських ЗМІ, які контролює Кремль. Тепер таку позначку мають 49 акаунтів російських видань. Велика частка прослуховувань серед українців дає привід знову назвати нас «братнім народом». А коли подібні пісні гучно слухають у компанії, в машині, або нічному клубі – вона шириться далі.

Інша проблема – монетизація контенту в соціальних мережах. Коли ми слухаємо росіян, ми платимо за це, навіть за умови відсутності платної підписки (у випадку користування YouTube ми дивимось рекламу). Spotify платить за 1000 стрімів приблизно 0.8 євро – це вже після відрахування комісій платформи. Далі гроші поділяють між собою артист та лейбл, але обидві ці сторони платять податки – від 6 до 35 відсотків у залежності від типу резидентства.

Станом на 28 жовтня поточного року в топ-50 музичних хітів України перше місце посідає трек MORGENSTERN, що має 173074 прослуховувань на день, тобто 138.5 євро монетизації, з якої сплачує 8.3 податку (я рахувала найменший можливий - 6%). Якщо аналогічні розрахунки провести з усіма російськими піснями в топ-50, тобто ще з двадцятьма, то отримаємо сумарно приблизно 64.5 євро, сплачених в державну скарбницю, всього лише за один день. Важливо зазначити, що ці дані не містять непрямих податків – тобто тих, що виконавці будуть сплачувати при купівлі будь-яких товарів або послуг.

Підсумовуючи, хочу зазначити, що орієнтація на чужу культуру заважає нам помічати й розвивати творчість власних українських музичних груп. Про це говорить поживлення використання української мови після повномасштабного вторгнення в таких соціальних мережах як Instagram, Tiktok, Twitter, YouTube і т.д. Тому чим швидше українці відмовляться від штучно насадженого російського контенту, тим швидше українська культура в побуті та інтернеті розквітне ще більше. Тільки громадяни України відповідальні за бренд нашої країни у світі, тобто як її бачать іноземці. Меншвартості час покласти кінець – українцям є чим пишатися.

Перелік посилань:

1. Уряд ухвалив рішення про повне ембарго на імпорту товарів з росії (2022). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-rishennya-pro-povne-embargo-na-import-tovariv-z-rosiyi>
2. Обсяг імпорту товарів із Росії падав у 2019–2020 роках. У 2021 році тенденція зберігається – Держстат (2021). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosoja-ukrajina-import-pokaznyky/31187638.html>
3. Відгомін окупації або як у Львові досі продають російські товари (2021). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tvoemisto.tv/exclusive/ekonomichno-okupovani-yak-u-lvivskyh-supermarketah-prodayut-rosiyski-tovary-124275.html>
4. Як українці фінансують росіян під час війни? (2022) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://golpravda.blog/yak-ukrayinczi-finansuyut-rosiyan-pid-chas-vijny/#>
5. [Community Guidelines Enforcement Report \(2022\)](https://www.tiktok.com/transparency/en-us/community-guidelines-enforcement-2022-1/) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.tiktok.com/transparency/en-us/community-guidelines-enforcement-2022-1/>